

ואישתיקו בית הלל מלענות להם על טענתם מיניה וביה, אלא רק טענו נגדם מדוע לא מתקדשים השמיני והשתיים עשרה, והביאו ראיה שזה חידוש מיוחד בסמוכים למעשר.

הרי לדברך יכלו בית הלל לפרוך את ראיתם של בית שמאי מיניה וביה, **ולימרו להון: מה למעשר, שכך התשיעי אינו נעשה קדוש** אם הקדישו כעשירי **בכוונה**, בידעו שהוא תשיעי, אלא כל הקדשו בתשיע חל רק בטעות, שאינו יודע שהוא תשיעי אלא חושב שהוא עשירי!

וזה עצמו ראיה שחידוש התורה הוא באופן מיוחד במעשר בהמה, ואין ללמוד ממנו למקום אחר, שהרי בכל מקום אחר, אם הקדיש בכוונה חל הקדשו!

אמר רב שימי בר אשי: היינו טעמא דלא אמרי להון בית הלל טעם זה לבית שמאי, היות והיו עונים להם בית שמאי דקל וחומר הוא ללמוד מכאן להיפך:

מה מעשר בהמה בטלה התשיעי, שאינו קדוש אם נעשה בכוונה, בכל זאת קדוש כשנעשה בטעות.

הקדש במקום אחר, שקדוש בכוונה, לא כל שכך שיהיה קדוש בטעות!

אך ממשיך רב שימי, ואומר: **ולא היא!**

קל וחומר זה שהיו טוענים בית שמאי, אינו קל וחומר נכון, ואין ממנו פירכא לבית הלל, היות דהקדש — **בדעתא דמריה תלי**. בדעת הבעלים תלתה התורה את ההקדש, ולא בטעותם, לפי שכך אמרה תורה "איש אשר יקדיש את ביתו", שמשמע מרצונו ומדעתו.

ומעשר בהמה חידוש הוא, ואין ללמוד ממנו.

מתניתין:

משנתנו עוסקת בענין שאלה על הניירות בפתח של "נולד".

ונחלקו חכמים ורבי אליעזר בכמה מקומות במסכת נדרים, האם יכול האדם להשאל על נדרו, ב"פתח" על דבר שאירע לאחר נדרו, ואין הוא מצוי שיקרה, הקרוי "נולד".

לדעת חכמים, ההיתר שבפתח לחרטה על נדר, בנוי על כך שיכול הנודר לומר, אילו בשעה שנדרתי הייתי מעלה בדעתי דבר זה, לא הייתי נודר, ונמצא שלא הייתי שלם בדעתי כשנעלם ממני הדבר הזה, כי אילו הייתי בדעה צלולה, הייתי מעלה בדעתי אפשרות שכזאת, ואז לא הייתי נודר. ונמצא כאילו נדר בטעות, עקב החסרון בשלמות דעתו בשעת הנדר.

אך מאורע שאינו מצוי ושעדיין לא התרחש, הקרוי "נולד", אין זה פתח לומר שלא הייתי בדעה שלימה כיון שלא העליתי בשעת הנדר בדעתי אפשרות שכזאת, כי גם אדם בדעה צלולה אינו חושב על התרחשות מאורע שכזה בעתיד.

ורבי אליעזר חולק, וסובר שגם פתח של נולד הוא פתח טוב להתרת נדר.

מי שנדר בנזיר, והיו לו בהמות בשעה שנדר, והיה בדעתו לנדור משום שיש לו אפשרות להביא את הבהמות הללו לקרבן נזירותו.